

Over Nieuwkomers in de gemeente Olst-Wijhe

Uitgave 1, augustus 2017

De feiten

In 2015 en 2016 vroegen veel vluchtelingen asiel aan in Nederland. De AZC's raakten vol en er werd noodopvang voor deze mensen geregeld. Ook in sporthal De Hooiberg in Olst zijn twee maal een paar dagen vluchtelingen opgevangen.

Elke gemeente in Nederland kreeg de opdracht een aantal mensen op te nemen die inmiddels een verblijfsvergunning of verblijfsstatus hadden gekregen. De gemeente Olst-Wijhe realiseerde zich dat de extra instroom van nieuwkomers zijn weerslag zou hebben op alle inwoners.

Brainstormavond

Op 19 mei 2016 vond een brainstormavond plaats in het gemeentehuis waarin deze vraag centraal stond: *Welke ideeën hebben organisaties en inwoners van Olst-Wijhe om te bevorderen dat de nieuwe inwoners van Olst-Wijhe deel uit gaan maken van onze gemeenschap?*

Een impressieverslag van wat er toen is besproken kunt u lezen op www.olst-wijhe.nl/opvang-vluchtelingen-en-statushouders/laatste-nieuws-statushouders/2016/6/1/impressieverslag-brainstormavond-integratie-statushouders.

Een aantal mensen voelde zich betrokken bij de statushouders en wilde wel meedenken over wat er dan bedacht en gedaan zou moeten worden. Hieruit is de DeNKtaNK gevormd (zo geschreven omdat de NieuwKomers in de gemeente centraal staan in het denken).

Wie doet wat?

Om mensen te laten deelnemen ('participeren' zegt de overheid) aan de gemeenschap worden activiteiten georganiseerd door verschillende instellingen. De gemeente, Vluchtelingenwerk, ut Huus, Taalpunt en de DeNKtaNK zijn de belangrijkste daarvan. Zij doen dit samen met vrijwilligers. Hieronder vertellen deze groepen waarmee ze zich hebben bezig gehouden in de afgelopen tijd.

De gemeente

De gemeente organiseert informatiebijeenkomsten voor de statushouders over:

- Kernwaarden van de Nederlandse samenleving (samen met Vluchtelingenwerk)
- Hoe de zorg in Nederland is georganiseerd (samen met GGD en DeNKtaNK)
- Wandelingen in Olst en Wijhe (samen met Olstologie, historische vereniging Wijhe, ut Huus, DeNKtaNK)
- Individuele gesprekken met de statushouders over hun talenten, ontwikkelpunten, kansen en dromen (samen met Vluchtelingenwerk, ut Huus)
- Verkeersles (samen met Veilig Verkeer Nederland en DeNKtaNK)

Al vrij in het begin van het participatietraject is aan de statushouders de zogenaamde participatieverklaring voorgelegd. Door het tekenen van deze verklaring geven de nieuwkomers aan dat ze willen deelnemen aan en zich inzetten voor de Nederlandse gemeenschap. Binnen de DeNKtaNK wilde een aantal mensen die verklaring mede ondertekenen om (opnieuw) te bevestigen dat ze de wil hebben deel te nemen aan de gemeenschap. Ook was het een gebaar van solidariteit met de nieuwkomers in de gemeente.

De DeNKtaNK

De DeNKtaNK heeft binnen het Participatietraject geen officiële status, maar geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente Olst-Wijhe over zaken die in het belang zijn van nieuwkomers in de gemeente.

Eén van de belangrijkste drijfveren van de deelnemers aan de DeNKtaNK is de vaste overtuiging dat een gemeenschap alleen tot bloei kan komen wanneer alle leden actief er aan deelnemen. Voor nieuwkomers betekent het dat zij opgevangen en begeleid worden wanneer zij dat nodig hebben. Hoewel de nadruk op de statushouders lag als doelgroep, werd al snel gezien dat in feite iedereen die zich nieuw vestigt in de gemeente Olst-Wijhe aangesproken zou kunnen worden.

Taalpunt

Anderhalf miljoen Nederlanders boven de 16 jaar hebben grote moeite met lezen en schrijven. Voor onze gemeente betekent dit dat er naar schatting tweeduizend laaggeletterden zijn. Om deze mensen te helpen heeft de gemeente in samenwerking met Bibliotheek Salland, ut Huus, Deltion College en Stichting Lezen en schrijven een Taalpunt Olst-Wijhe opgericht. Het is bedoeld voor iedereen die beter wil leren lezen, schrijven of Nederlands spreken.

Trees Ex werkt bij Taalpunt en vertelt: “Bij het Taalpunt hebben zich veel statushouders gemeld. De meeste statushouders zijn gekoppeld aan een taalcoach. De taalcoaches richten zich vooral op spreekvaardigheid. De resultaten zijn verschillend. Sommige statushouders vragen hulp bij het werk dat ze op hun inburgeringscursus doen. Taalcoaches helpen de statushouders ook met het lezen van brieven en het invullen van formulieren.”

“Verschillende statushouders hebben net een nieuw huis gekregen. Gisteren hoorde ik dat een van de deelnemers van Taalpunt haar taalcoach en een paar andere mensen had uitgenodigd in haar nieuwe woning en daar lekkere hapjes had klaar staan. En ik weet dat een groepje jongere statushouders met mooi weer gaan barbecueën met andere jongeren bij de IJssel. Of samen voetballen. Soms gaat het leren minder goed. Moeders met jonge kinderen hebben vaak weinig tijd en motivatie om Nederlands te leren. Ze zijn met kinderen en huishouden bezig.”

“We hebben ook een Taalcafé: elke vrijdagochtend in het Naoberhus in Wijhe en elke twee weken op vrijdag in het Holstohuis in Olst. De bedoeling is om elkaar op een informele manier te ontmoeten en Nederlands te spreken, de Huis aan Huis Reklamix te lezen en eventueel een (taal)spelletje te doen. Het aantal bezoekers van het Taalcafé is nog klein. Maar de zeer actieve vrijwilligers blijven mensen uitnodigen dus daarin verwachten we nog groei.”

Trees doet een oproep: “Ken je iemand die moeite heeft met lezen en schrijven? Kom met hem of haar naar het Taalpunt. Ook nieuwe vrijwilligers die taalcoach willen worden zijn van harte welkom. Zowel in Olst als Wijhe is een Taalpunt in de bibliotheek.” Meer info: telefoon 06-46656215 of e-mail taalpuntolstwijhe@bibliotheeksalland.nl. Voor openingstijden zie: www.bibliotheeksalland.nl.

Vluchtelingenwerk Oost Nederland; Olst-Wijhe (VWON)

Miriam Dijsselhof is teamleider bij Vluchtelingenwerk en blikt terug op de afgelopen periode:

“Vanaf augustus 2016 heeft Vluchtelingenwerk het Holstohus in Olst als uitvalsbasis, tot dat moment gingen statushouders uit Olst en Wijhe met vragen naar het spreekuur in Deventer. Vanaf augustus 2016 ben ik als teamleider aangesteld en hebben we het team met vrijwilligers en stagiaires ongeveer verviervoudigd.”

Miriam vervolgt: “De enorme taakstelling die de gemeente Olst-Wijhe zichzelf had opgelegd in 2016 maakte een andere manier van werken noodzakelijk. Wij verleenden maatschappelijke en juridische ondersteuning aan vluchtelingen die in de tijdelijke (GVA) opvang zoals de Bron, de Elshof en 't Zwervel woonden en een aantal maanden later een huurwoning kregen toegewezen. Er komt dan ontzettend veel regelwerk op de vluchteling af waarbij VWON ondersteunt. Er moet een inburgeringscursus geregeld worden, een uitkering worden aangevraagd, belastingtoeslagen worden aangevraagd, schoolkeuze voor de kinderen gemaakt worden, enzovoorts.....”

“Ook bieden onze juridisch medewerkers ondersteuning bij gezinshereniging, aanvragen van reisdocumenten en ondersteunen zij uitgeprocedeerde mensen. VWON medewerkers verwijzen als het nodig is naar reguliere (specialistische) instanties zoals de IND, maar ook een plaatselijke organisatie als ‘Financiën de baas’. De vrijwilligers en stagiaires in het team Olst-Wijhe werken hier met veel plezier samen.”

“Zowel stagiaires als vrijwilligers volgen scholing van Vluchtelingenwerk om de vluchteling zo goed mogelijk te helpen. Mensen die dit ook interessant/leuk lijkt, kunnen contact opnemen met Vluchtelingenwerk Olst Wijhe. Wij zijn bereikbaar op de maandagen en vrijdagen en houden kantoor op de eerste verdieping van het Holstohus. Vanaf maart 2017 houden we ook een juridisch en maatschappelijk spreekuur op elke maandag van 13.30 tot 16.30 uur en op elke vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur in het Holstohus. Van dat inloopspreekuur wordt al goed gebruik gemaakt.”

Hieronder volgt een kleine opsomming van activiteiten en projecten:

- Statushouders hebben cursussen aangeboden gekregen hoe om te gaan met je financiële middelen het Eurowijzerproject.
- Vluchtelingenwerk Nederland biedt vakantieweken aan voor één-ouder vluchteling gezinnen of hun kinderen.
- Vluchtelingenwerk geeft een gastles op de Basisschool Prins Willem Alexander, de aanleiding was een inzamelingsactie van de kinderen. Ook hebben de kinderen genoten van een filmmiddag in het Holstohus.
- Brandveilig wonen. Drie statushouders worden opgeleid, door VWON in samenwerking met de veiligheidsregio, om huisbezoeken bij statushouders af te leggen en voorlichting te geven over brandveilig wonen.
- Er is een Eritrese en Syrische avond georganiseerd voor statushouders en bewoners waarvoor helaas te weinig animo was.
- Pop-up café, in samenwerking met vrijwilligers uit Olst-Wijhe, ter ere van nieuwe Syrische bewoners in Wijhe. Iedereen in de straat bracht lekkers en drinken om nieuwe statushouders te verwelkomen.
- Op het bevrijdingsfestival in Zwolle heeft de teamleider met een Afghaanse statushouder Eid Mohammed uit Olst, hun ideeën en beelden over vrijheid met het publiek gedeeld middels een festivalcollege.

Ambassadeurs voor de Vrijheid

Vier jonge meiden organiseerden op 4 mei 2017 een vrijheidslunch op de Jenaplan basisschool de Klimboom. Vluchtelingen uit Syrië en oudere inwoners van de Boskamp vertelden in gesprek met de kinderen wat het betekent om niet in vrijheid te kunnen leven.

Ut Huus,

Elleke Steenbergem is vanuit ut Huus betrokken bij processen rond integratie en participatie van statushouders. In activiteiten en initiatieven die plaatsvinden haakt ut Huus aan op wat statushouders zelf als wens of idee aangeven. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangestuurd op interactie en samenwerking met organisaties, bedrijven en inwoners uit Olst-Wijhe.

Een belangrijke behoefte die statushouders bij ut Huus neerlegden was meer contact met andere nieuwkomers als ook met inwoners uit Olst-Wijhe die hier al langer of altijd gewoond hebben. Om ontmoeting en verbinding tot stand te brengen zijn diverse activiteiten ontplooid. Hierbij vormt het leren van ieders diversiteit een belangrijk uitgangspunt.

Multiculturele thee-rituelen

Het samen drinken van thee is een gezellig en universeel ritueel, waarbij gewoontes en gebruiken divers zijn. Tijdens een gezellige ochtend legden de Iraanse Ideh en Pakistaanse Haram aan zo'n dertig geïnteresseerde vrouwen uit op welke wijze in hun land van herkomst thee-rituelen plaatsvinden. De aanwezigen konden verschillende soorten kruidentheeproeven en leerden de werking die van deze kruiden uitgaat op lichaam en geest. Daarnaast toonde Haram op welke wijze echte Pakistaanse thee gezet wordt. Er was veel enthousiasme over deze ochtend en ontmoetingen die plaatsvonden.

Multicultureel dansen

Samen dansen. Verschillende vrouwen uitten dit als grote wens. Onder leiding van de Angolese Julia dansten vrouwen uit Iran, Pakistan, Syrië, Angola en Eritrea in het Holstohus. Hierbij droegen alle vrouwen traditionele Angolese kleding, die Julia speciaal hiervoor had meegenomen. De aanwezige dames leerden dansen op traditioneel Angolese muziek. Er ging een sterk ontspannende werking uit van het dansen! De dames genoten er enorm van!

Dansend schilderen

Muziek en creativiteit als laagdrempelige verbinding tussen vrouwen die elkaar niet kennen. Dat was de insteek voor een ochtend dansend schilderen. De Olster kunstenaar Joke Proper verzorgde een workshop schilderen op muziek. Deze creatieve activiteit was voor zowel niet-westerse als westerse bewoners uit Olst-Wijhe. Ongeveer dertig vrouwen namen met veel enthousiasme deel aan de workshop. De muziek en het creatief bezigzijn zorgde voor een gezellige sfeer en prachtige interacties tussen de aanwezige vrouwen.

Workshop kernwaarden

De vorming van identiteit is een complex geheel. Gewoonten, gebruiken, rituelen, religie, historie, leefomgeving enzovoorts werken allemaal door in wie een mens is. Nederlandse kernwaarden, burgerschap en democratie zijn voor statushouders niet een vanzelfsprekend onderdeel van hun identiteit. Vrouwen met verschillende culturele achtergronden en religies hebben samen (kern) waarden besproken en aangegeven hoe zij deze waarderen. Het was prachtig dat de vrouwen met veel respect omgingen met de verschillende waarderingwijze die een ieder had voor de besproken waarden.

Fotoshoot

Om een beeld te krijgen hoe nieuwkomers in Olst-Wijhe aankijken tegen hun nieuwe leefomgeving vond er met een tiental statushouders een fotoshoot plaats op plekken die zij zelf als belangrijk aangaven. De ene keer betrof het een plek die gewaardeerd werd vanwege verschillen met het land van herkomst, andere keren juist plekken die speciaal gevonden werden vanwege herkenning met plekken in het land van herkomst. Plekken die een thuisgevoel oproepen. Voorafgaand aan de fotoshoot is er met de statushouders gesproken over welke plekken ze gefotografeerd wilden hebben welke waarde en waarom er aan deze plekken gehecht wordt.

Creatieve workshops

Om vertrouwen en verbinding te creëren onder niet-westerse vrouwelijke inwoners van Olst-Wijhe, die elkaar nog niet goed kennen maar wel samenzijn in activiteiten, vonden er geregeld laagdrempelige creatieve activiteiten plaats. Zoals laagdrempelige schilderworkshops die gegeven werden door verschillende vrouwelijke inwonsters uit de gemeente Olst-Wijhe.

Gezamenlijk koken voor internationale vrouwendag

In het kader van internationale vrouwendag hebben vijf vrouwen traditionele gerechten gemaakt. Dit koken gebeurde deels gezamenlijk bij één van de vrouwen thuis. Dit eten is tijdens het feest van de internationale vrouwendag door aanwezigen gegeten. De kooksters waren aanwezig tijdens het feest.

Wandelochtenden

Vanuit een geuite wens om meer te bewegen en te werken aan een betere fysieke conditie, is er geregeld samen gewandeld.

Fietslessen

In samenwerking met Olster inwoners zijn er fietslessen georganiseerd in park De Olsterhof. Voor enkele van de deelnemende vrouwen kwam met deze fietslessen een lang gekoesterde wens om te leren fietsen uit!

Avond democratie en kernwaarden, inclusief diner

Samen met burgemeester Ton Strien hebben zes vrouwen en zes mannen een avond doorgebracht op Klein Hoenlo. Centraal stond een gesprek over democratie en kernwaarden.

Diverse activiteiten op de woensdagen

Iedere woensdag is er in de ochtend of in de middag een thee-moment. In de loop van de maanden is er een zich steeds verder uitbreidende groep van niet-westerse vrouwen ontstaan die iedere week samenkomen. Het drinken van thee, uitwisselen van persoonlijke ervaringen staan centraal. Dit wekelijkse moment is cruciaal voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de vrouwen. Een aantal keren is er bij één van de vrouwen thuis afgesproken. Een tweetal keren is er bij één van de vrouwen thuis gedineerd. Het aantal vrouwen varieert tussen de 8 en 10.

Wandeling door Olst

In samenwerking met de organisatie van de cursus Olstologie is er in het kader van het participatieverklaringstraject een wandeling onder leiding van een gids gemaakt door Olst. Voorafgaand aan de wandeling is er thee gedronken in het Holstohuis. Afsluiting was met thee en lekkers in de Bökkers Mölle. De wandeling was informatief en gezellig. De aanwezigheid van een vertaler is noodzakelijk voor een goede informatieoverdracht.

Lunch op IJsselhoeve

Op uitnodiging van Hermien de Bruijn was er een gezamenlijke lunch van westerse en niet-westerse vrouwen (inclusief vrouwen uit de DeNKtaNK) op de IJsselhoeve van Hermien.

Participatie

Naast activiteiten en initiatieven gericht op integratie, zet het ut Huus zich er voor in statushouders werkervaring te laten opdoen bij lokale bedrijven en instellingen

- Een Syriër heeft geholpen bij een lokaal klussenbedrijf
- Een Syriër heeft drie maanden gewerkt bij een lokaal autobedrijf
- Een Syriër heeft werkervaring opgedaan bij Hafkamp
- Een Syriër heeft werkervaring opgedaan in samenwerking met lokaal schildersbedrijf
- Een Syrische kleermaker is actief betrokken bij het maken van kostuums voor het Theaterspektakel Operatie IJssellinie
- Een Syrische man zal als vrijwilliger actief zijn tijdens de voorstellingen van het IJssellinie-theaterstuk
- Een Eritrese man werkt op een Olster boerderij en bij een lokaal bouwbedrijf
- Een Eritrese man ondersteunt de conciërge op het Weijtendaal
- Er is een Eritreeër actief op zorgboerderij Scherpenzeel

Bedrijven-evaluatie

Het werken met vluchtelingen vormt voor bedrijven, organisaties, instellingen een uitdaging. Naast taalbarrières vormen cultuurverschillen en verschillen in arbeidsethos grote uitdagingen. Onbekendheid kan leiden tot wederzijds onbegrip of zelfs frustraties. Om te leren van elkaars ervaringen en inzichten is er een evaluatie gehouden met bedrijven waar statushouders kort of lang actief zijn geweest.

Museum Nieuwe Noabers

De fotoshoot die wordt genoemd bij 'ut Huus' is een onderdeel van de tentoonstelling 'Thuis langs de IJssel', die in de zomermaanden te zien is in het tijdelijke Museum Nieuwe Noabers aan de Aaldert Geertsstraat 17a te Olst.

Het museum is geopend op vrijdag en zaterdag en op de eerste zondag van de maand van 11.00 – 17.00 uur gedurende de maanden juli, augustus en september.

De tentoonstelling is onderdeel van de IJsselbiënnale.

Dit is de eerste uitgave van 'Over Nieuwkomers in de gemeente Olst-Wijhe'.

Afhankelijk van de reacties op deze uitgave wordt bepaald of er meer uitgaven komen en met welke frequentie. Reageren? Stuur dan een e-mail naar l.vandijk@olst-wijhe.nl.